

Súd: Okresný súd Lučenec  
Spisová značka: 15P/51/2023  
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6623203197  
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 10. 2023  
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Lenka Ragačová Černíková  
ECLI: ECLI:SK:OSLC:2023:6623203197.2

## ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Lučenec sudkyňou A. B. C. D. vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: C. E., narodený XX.XX.XXXX, trvale bytom F. G. B. XXXX/X, B., t.č. Psychiatrická nemocnica Prof. Matulaya v Kremnici, v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec, dieťa rodičov: otec neuvedený a matka H. E., narodená XX.XX.XXXX, trvale bytom C. I. XXXX/XX, B., t.č. Ústav na výkon trestu odňatia slobody Chrenová, dieťa v náhradnej starostlivosti J. K., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom F. G. B. XXXX/X, B., o zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti a nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletým dieťaťom, takto

### rozhodol:

I. Zrušuje sa rozsudok Okresného súdu Lučenec č. k. 21P/87/2016-23 zo dňa 16.11.2016, právoplatný a vykonateľný dňa 14.12.2016, ktorým bol maloletý C. E., narodený XX.XX.XXXX zverený do náhradnej osobnej starostlivosti J. K., narodeného XX.XX.XXXX, a to počnúc dňom právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Súd nariaduje nad maloletým dieťaťom C. E., narodeným XX.XX.XXXX ústavnú starostlivosť, ktorá sa bude vykonávať v Centre pre deti a rodiny L., M. XXX, XXX XX L..

III. Matka H. E., narodená XX.XX.XXXX je povinná prispievať na výživu maloletého C. E., narodeného 14.09.2013 minimálnym výživným vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrované nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrované dieťa podľa osobitného zákona, vždy mesačne do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred na účet Centra pre deti a rodiny L., M. XXX, XXX XX L., počnúc dňom právoplatnosti tohto rozsudku.

IV. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

### odôvodnenie:

1. Náhradný rodič J. K. sa návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 22.08.2023 domáhal, aby súd zrušil náhradnú osobnú starostlivosť náhradného rodiča o maloleté dieťa a nariadil nad maloletým ústavnú starostlivosť. Náhradný rodič podaný návrh odvodnil tým, že nezvláda starostlivosť o maloletého, maloletý opakovane uteká z domácnosti náhradného rodiča, nerešpektuje ho, občasne je aj agresívny, tento stav sa stal pre náhradného rodiča nezvládnuteľným.

2. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec (ďalej len „úrad“) podal dňa 18.09.2023 súdu správu o maloleťom dieťati.

Rozsudkom Okresného súdu Lučenec č.k. 21P/87/2016-23 zo dňa 16.11.2016, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 14.12.2016 bol maloletý C. E., narodený XX.XX.XXXX zverený do náhradnej osobnej starostlivosti J. K., narodeného XX.XX.XXXX, bytom B., G. B. D. X. Otcovstvo u maloletého C. nie je určené. Matka maloletého H. E., narodená XX.XX.XXXX, bytom B., t.č. Ústav na výkon trestu odňatia slobody Chrenová, maloletého nenavštevovala a neplní si ani vyživovaciu povinnosť. Na

základe telefonického oznámenia z Detského integračného centra Lučenec, že maloletý K., ktorému je p. K. ustanovený za poručníka ublížil a bolo vážne podozrenie z ublíženia ako aj podané trestné oznámenie bolo uznesením Okresného súdu Lučenec pod č.k. 17P/42/2017-34 zo dňa 16.11.2017 právoplatným dňa 20.12.2017 súd určil nad výchovou maloletého výchovné opatrenie – dohľad na dobu šesť mesiacov. V rodine úrad vykonával pravidelné opakované sociálne šetrenia, nedostatky v zabezpečovaní starostlivosti o maloletého C. neboli zaznamenané. Z uvedeného dôvodu súd nariadené výchovné opatrenie po uplynutí doby uloženého opatrenia zrušil.

Pán K. v súčasnosti žije v spoločnej domácnosti s družkou N. M., narodenou XX.XX.XXXX, p. A. K., narodenou XX.XX.XXXX (sestra náhradného rodiča), ktorá je poberateľkou invalidného dôchodku a s maloletým K. K., narodeným XX.XX.XXXX, ktorému je p. K. ustanovený za poručníka. Bývajú v poschodovom rodinnom dome, ktorý je v osobnom vlastníctve otca náhradného rodiča, p. K., ktorý je t.č. v ÚVTOS. Rodina obýva poschodový rodinný dom. Maloletý C. má zariadenú detskú izbu v podkroví. V detskej izbe sa nachádza posteľ, písací stolík a skrine na ošatenie. Náklady na domácnosť predstavuje úhrada za inkaso vrátane energií v sume 850 – 900,- Eur mesačne.

Pán K. je zamestnaný v spoločnosti MECOM s.r.o. s mesačným príjmom približne 700,-Eur. Z programového informačného systému úradu, programu RSD o výplate dávok bolo zistené, že náhradný rodič poberá prídavky na dve maloleté deti v sume 60,- Eur mesačne, náhradné výživné v sume 32,11 Eur mesačne a opakovaný príspevok dieťaťa v náhradnej starostlivosti v celkovej sume 388,20 Eur mesačne od ÚPSVaR Lučenec.

Zdravotnú starostlivosť maloletému C. zabezpečuje pediatrička MUDr. Katarína Tóthová v B.. Maloletý C. je žiakom Základnej školy M.R. O., L. P. XXXX/X Q. B., 3. ročník.

Dňa 09.05.2023 sa na úrad dostavil náhradný rodič a uviedol, nasledovné: „Dňa 07.05.2023 maloletý C. E., narodený XX.XX.XXXX, ktorý mi je zverený do náhradnej osobnej starostlivosti počas dňa približne v poobedňajších hodinách okolo 16:00 hod. z neznámeho dôvodu ušiel z domu, preliezol betónový plot v zadnej časti domu. Ja som ho potom s priateľkou hľadal, keď som ho nenašiel nahlásili sme to telefonicky na políciu v Lučenci. Neskôr som sa prostredníctvom sociálnej siete dozvedel, že Riško je pri spolužiačkinej starkej v bytovke a nechcel ísť domov, pričom som ho odtiaľ zobral, aj keď nechcel. Problémy s maloletým sa začali približne tri mesiace dozadu, kedy som spozoroval zmeny v správaní maloletého, ktoré sa prejavili v domácom prostredí, pričom doma rozprával, že tam už nechce bývať, trucoval, naschvál si rozstrihal oblečenie, v nedeľu sa zamkol do izby, ukradol mi kľúče od domu, neskôr mi povedal, že sa chce zbaliť a ujsť a chcel mi ukradnúť peniaze. Od nedele Riško truceje, tvrdí, že nechce bývať v domácnosti a chce ísť do detského domova. Začal sa rozprávať so sebou, vyhadzoval z okna veci z kuchyne, tvrdí, že ho týram a ubližujem mu. S maloletým pravidelne navštevujem pedopsychiatra A. E., najbližšiu kontrolu sme mali naplánovanú dňa 26.05.2023. Riško pravidelne užíva predpísanú medikamentóznú liečbu, ktorú mu predpísala doktorka.“

Náhradnému rodičovi bolo úradom doporučené urýchlene navštíviť a kontaktovať pedopsychiatra A. E. a na základe doporučenia a vyšetrenia odborného lekára požiadať o umiestnenie do pedopsychiatrickej liečebne Hraň, prípadne iného vhodného zariadenia pre maloletého. Ďalej bolo s náhradným rodičom dohodnuté, aby sa s maloletým C. dostavil na tunajší úrad za účelom vykonania pohovoru s maloletým, s uvedeným súhlasil. Náhradný rodič v rozhovore uviedol, že matka sa o maloletého nezaujíma, je pravdepodobne v ÚVTOS.

Následne dňa 10.05.2023 sa na predvolanie úradu dostavil náhradný rodič spolu so zvereným maloletým C.. Úrad v súlade s § 93 ods. 10 zákona č. 305/2005 Z.z. o SPODaSK a v súlade s článkom 12 Dohovoru o právach dieťaťa a podľa § 43 ods.1 zákona o rodine, na základe ktorých má maloleté dieťa právo vyjadriť samostatne a slobodne svoj názor vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú, vykonal pohovor s maloletým dieťaťom C. E.. Maloletý súhlasil s vykonaním pohovoru a bez prítomnosti náhradného rodiča uviedol nasledovné skutočnosti.

Maloletý v rozhovore uviedol, že v nedeľu odišiel z domu, lebo sa mu tam nepáčilo, ďalej uviedol, že J. sa o neho stará aj N., ale nepáči sa mu teta A., ktorá tam teraz býva, ona je K. mama a ju nemá rád, lebo ona je zlá a je zbavená aj práva. S K. niekedy vychádza dobre, ale niekedy je k nemu K. zlý a hádajú sa. Detskú izbu má spolu s K.. Maloletý uviedol, že chce ísť do detského domova lebo nechce bývať s A., ale chce byť s J., pretože oni sú ako jeho rodičia. A. je zlá, bojí sa jej, lebo ona kričí, niekedy ho aj bije a vykrikuje mu aj mamu, že ona keď s ním bola tehotná drogovala. Maloletý bol v čase vykonaného rozhovoru upravený, čisto a vhodne oblečený, nejavil známky zanedbania.

Dňa 19.05.2023 bolo úradu na základe žiadosti doručené hodnotenie maloletého zo školy, ktorú navštevuje. Podľa uvedeného hodnotenia je žiak na vyučovaní často nesústredený, rušivý, niekedy naopak pôsobí unavené. Počas prestávok je veľmi živý. Rád púta pozornosť detí nevhodným správaním – šaškovaním. Vykazuje veľmi dobrý prospech. V prvom ročníku, kým sa zúčastňoval prezenčnej

výučby, patril medzi najšikovnejších žiakov. Po dištančnej forme, ktorá trvala viac ako 4 mesiace (zákonný zástupca sa odmietol testovať) sa príprava na vyučovanie zhoršila. 20.3.2023 reprezentoval školu v okresnom kole Pytagoriády. Triednu učiteľku rešpektuje kvôli jej dôslednosti a neustálej kontrole. Často ho však treba napomínať, aby rešpektoval dohodnuté pravidlá. Medzi spolužiakmi má málo kamarátov. Počas prestávok je nedisciplinovaný a tým ohrozuje zdravie seba aj ostatných žiakov. C. k plneniu školských povinností pristupuje ľahostajne, nezodpovedne, často mu chýbajú na vyučovaní učebnice a školské pomôcky. Vedome poškodzuje učebnice (nemá ich zabalené) a učebné pomôcky. Je veľmi neporiadny, často si nenosí školské potreby, domáce úlohy si píše v ŠKD. Na lavici má neustále neporiadok. Pochvala a úspech ho dokážu zmotivovať. Dochádzka na vyučovanie je pravidelná, neospravedlnené hodiny nemá. K dnešnému dňu má ospravedlnených 10 hodín. Rodičovského združenia sa náhradný rodič zúčastnil k 17.5.2023 dvakrát (za 1. až 3. ročník), so školou spolupracuje len po výzve triednej učiteľky. Žiacku knižku pravidelne nekontroluje, preto ho často triedna pani učiteľka musí o problémoch v príprave na vyučovanie, či správaní žiaka informovať telefonicky alebo pozvaním do školy. Momentálne komunikuje triedna učiteľka viac s družkou J. K.. Absentuje pravidelná kontrola v príprave na vyučovanie. Žiak navštevuje Krúžok ruského jazyka.

Dňa 20.06.2023 bol maloletý pre poruchy správania na žiadosť náhradného rodiča prijatý do Psychiatrickej nemocnice Profesora Matulaya v Kremnici, kde je maloletý aj toho času. Dňa 07.08.2023 bol úradu zo psychiatrickej nemocnice oznámený podnet pre zanedbávanie starostlivosti. V správe sa uvádza, že pacient sa na oddelení adaptoval primerane. Pokračuje v nastavení terapie, počas pobytu pri vhodnom režimovom vedení usmerniteľný, k svojmu predchádzajúcemu poruchovému správaniu kritickejší, prejavy heteroagresivity nezaznamenané, na oddelení bez vážnejších behaviorálnych porúch, v kolektíve detí správanie bezproblémové, psychotická symptomatika nepozorovaná, pacient bez enurézy. Chlapec však po zmienke ohľadne náhradného rodiča smutný, nakoľko má pocit, že o neho nejavia záujem, keďže do dnešného dňa mal od neho jeden telefonát, aj to na popud personálu. (po telefonickej výzve).

Dňa 10.08.2023 sa na predvolanie úradu dostavil náhradný rodič p. K.. Náhradný rodič bol pracovníkom úradu oboznámený s predmetom predvolania ako aj s podnetom prijatým zo psychiatrickej nemocnice H. A. M.. V rozhovore uviedol, že čo sa týka osobných, majetkových a sociálnych pomerov sa v rodine nič nezmenilo, v domácnosti majú vytvorené vhodné podmienky pre výchovu maloletých detí, v tom nevidí problém, maloletý C. aj K. majú v domácnosti vytvorené vhodné podmienky, majú samostatnú detskú izbu. Mesačné náklady na bývanie v súčasnosti uhrádzajú v sume približne 850 – 900,- Eur. V spoločnej domácnosti býva maloletý K. K., družka N. M., A. K. (sestra náhradného rodiča), ktorá je poberateľkou invalidného dôchodku, J. K., narodený XX.XX.XXXX, ktorý je poberateľom starobného dôchodku. V domácnosti býva v samostatnom byte aj kamarát náhradného rodiča C. R. s manželkou S. E. a dvoma maloletými deťmi, ktorí mu prispievajú na výdavky v sume 150,- Eur mesačne. Náhradný rodič v rozhovore ďalej uviedol, že maloletého C. nekontaktoval viackrát z dôvodu, že jeho pracovná doba je od 12:00 hod. do 20:00 hod a kontaktovať psychiatriu mohol podľa dohody s nemocnicou od 14- tej hodiny do 15: 30 hod. a to sa mu v robote nedalo. Ďalej uviedol, že on má obavy z toho, že maloletý bude v domácom prostredí po návrate zo psychiatrie nevládnuteľný, nakoľko posledné týždne stále utekal a nerešpektoval ho. Preto je toho názoru, že bude v najlepšom záujme aj pre maloletého, aby šiel do zariadenia, kde mu bude poskytnutá primeraná starostlivosť. P. K. sa vyjadril, že nie je osoba, ktorá by si ho zobrala v súčasnosti do starostlivosti, nakoľko matka je na neznámom mieste, o maloletého sa nezaujíma. Náhradnému rodičovi bolo poskytnuté poradenstvo v zmysle zákona, bolo mu ďalej vysvetlené, ako bude úrad postupovať v zmysle zákona, s uvedeným náhradným rodič súhlasil a vzal na vedomie. Uviedol, že s úradom bude spolupracovať.

Dňa 16.08.2023 bola úradu doručená lekárska správa zo Psychiatrickej nemocnice Profesora Matulaya Kremnica, kde je uvedené, že zdravotný stav pacienta sa od minulej správy (zo dňa 7.8.2023) nezmenil, pokračuje v nastavenej terapii, na oddelení bez vážnejších behaviorálnych porúch, v kolektíve detí správanie bezproblémové. Aj naďalej je chlapec smutný, nakoľko náhradným rodičom napísal už 3 dopisy, ale doteraz o neho nejavia záujem a on by sa chcel vrátiť do domáceho prostredia, o čom v spomínaných dopisoch aj písal. Plánované prepustenie pacienta je v septembri 2023.

Na úrad sa následne opätovne dostavil na základe predvolania náhradný rodič J. K., narodený XX.XX.XXXX. Náhradný rodič bol oboznámený s predmetom predvolania ako aj s lekárskou správou zo psychiatrickej nemocnice H. A. Q. M.. Náhradnému rodičovi bolo poskytnuté sociálne poradenstvo, tiež bola navrhnutá možnosť absolvovať po návrate maloletého zo psychiatrie pravidelnú psychologickú pomoc v zariadeniach ako je CPPPaP v Lučenci, prípadne u klinického psychológa, ktorú náhradný rodič odmietol, nakoľko v tom nevidí zmysel. K uvedenému náhradným rodič uviedol, že on má obavy z návratu maloletého do domáceho prostredia, výchovu maloletého už nezvládal a obáva sa, že ani ju

zvládať nebude a tiež partnerka a rodina nesúhlasia s návratom C. do domáceho prostredia a dohodli sa spoločne na tomto rozhodnutí. Náhradný rodič ďalej uviedol, že je rozhodnutý, že podá návrh na zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti a chce aby bol maloletý umiestnený do detského domova, aj keď do budúca nevyklučuje, že pretrhne s maloletým väzby. V uvedenej veci pracovník úradu poskytol poradenstvo.

Na základe uvedených skutočností úrad dňa 23.08.2023 kontaktoval Centrum pre deti a rodiny Hriňová so žiadosťou o umiestnenie maloletého do starostlivosti zariadenia. Dňa 24.08.2023 Centrum pre deti a rodiny Hriňová tunajšiemu úradu oznámilo, že má pre maloletého C. voľné miesto a maloletého môže prijať.

Dňa 11.09.2023 úrad telefonicky kontaktoval náhradného rodiča maloletého J. K. a požiadal ho o vyjadrenie sa k podanému návrhu na zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti. Náhradný rodič úrad nekontaktoval a k podanému návrhu sa nijakým spôsobom nevyjadril.

V závere správy úrad konštatoval, že náhradná osobná starostlivosť je založená na princípe dobrovoľnosti, a nakoľko osoba, ktorej bol maloletý C. zverený do náhradnej osobnej starostlivosti nemá záujem poskytovať maloletému starostlivosť, pričom je zrejmé, že nedobrovoľné plnenie tejto funkcie nie je v súlade s najlepším záujmom dieťaťa. V súčasnosti nie je blízka osoba, ktorá by prejavovala záujem zabezpečovať maloletému starostlivosť. Preto Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec, odbor sociálnych vecí a rodiny, oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately navrhol nariadiť maloletému C. E., narodenému XX.XX.XXXX ústavnú starostlivosť, ktorá sa bude vykonávať v Centre pre deti a rodiny L. a matke H. E., narodenej XX.XX.XXXX určiť povinnosť platiť výživné na maloleté dieťa.

3. Matka maloletého H. E. podaním zo dňa 21.09.2023 oznámila súdu, že súhlasí s premiestnením maloletého C. do centra pre deti a rodiny („detského domova“), počas výkonu trestu odňatia slobody bude centrum žiadať o poskytnutie informácií o maloletom synovi.

4. Na pojednávaní dňa 11.10.2023 bol osobne prítomný len navrhovateľ (náhradný rodič) a kolízny opatrovník. Matka maloletého dieťaťa H. E. nebola prítomná na pojednávaní, doručenie predvolania mala riadne doručené dňa 12.09.2023, svoju neprítomnosť ospravedlnila podaním doručeným dňa 21.09.2023, súhlasila s prejednaním a rozhodnutím veci v jej neprítomnosti. Preto súd v súlade s § 180 Civilného sporového poriadku v spojení s § 2 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku nariadil pojednávanie v neprítomnosti matky maloletého dieťaťa.

5. Súd vykonal dokazovanie výsluchom prítomných účastníkov konania, prečítaním návrhu navrhovateľa na zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti, rozsudku Okresného súdu Lučenec č. k. 21P/87/2016-23 zo dňa 16.11.2016, právoplatný a vykonateľný dňa 14.12.2016, správy ÚPSVaR Lučenec zo dňa 18.09.2023, vyjadrenia matky zo dňa 21.09.2023.

6. Rozsudkom Okresného súdu Lučenec č.k. 21P/87/2016-23 zo dňa 16.11.2016, právoplatným a vykonateľným dňa 14.12.2016 súd zveril maloletého C. E., nar. XX.XX.XXXX do náhradnej osobnej starostlivosti J. K., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom B., G. B. X, ktorý je oprávnený a povinný maloletého zastupovať a spravovať všetky jeho bežné záležitosti v tom aj majetkové, poskytovať mu všestrannú výchovu a výživu, preberať za neho opakovane sociálne dávky, ako aj iné majetkové a nemajetkové plnenia a nakladať s nimi vždy v jeho prospech. Súd určil povinnosť matke maloletého dieťaťa H. E., narodenej XX.XX.XXXX platiť výživné na maloleté dieťa vo výške 30% zo sumy životného minima na neploleté nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona s povinnosťou úhrady výživného na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec vždy mesačne vopred do 15. dňa toho ktorého mesiaca počnúc dňom právoplatnosti tohto rozsudku.

7. Náhradný rodič J. K. na pojednávaní uviedol, že maloletého C. vychovával od malička, a to odvtedy ako jeho nevlastná mama, ktorá si ho zobrala k sebe, zomrela. Má k nemu vytvorený veľmi silný citový vzťah, berie ho ako syna, ale to, čo sa dialo doma, sa už nedalo zvládať. Maloletý C. náhradného rodiča vôbec neposlúchal, utekal z domu. Družka náhradného rodiča N. M. sa o neho tiež 6 rokov stará. Keď ho s družkou nechávali na psychiatrickej klinike, obaja plakali, ale maloletý im len s úsmevom cez okno kýval. Aj predtým boli s ním problémy. Neustále utekal. Dohováral mu náhradný rodič s družkou aj so starým otcom, dohovárala mu aj psychiatricka A. E., aj riaditeľka L., ale jeho správanie sa napriek tomu nezmenilo a náhradný rodič predpokladá, že toto jeho správanie bude pokračovať aj naďalej po jeho

prepustení zo psychiatrickej kliniky. Najlepší vzťah doma mal maloletý s otcom náhradného rodiča (J. K. st.), ktorého nazýva deda a ani toho neposlúchal. Rok sa snažili zmeniť jeho správanie, ale keď po roku sa nič nezmenilo, náhradný rodič uviedol, že nevie ako ďalej. Mali výchovné problémy aj s K., aj u neho bol predpoklad, že pôjde do Kremnice na preliečenie, ale s ním si vedeli nejako poradiť, ale žiaľ s C. to nešlo. S ním už bolo veľmi ťažko si poradiť. Zlom v správaní C. nastal vtedy, keď so sociálnymi pracovníčkami prišla k náhradnému rodičovi maloletého navštíviť jeho mama. Náhradný rodič aj hovoril, že toto nie je dobrý nápad. Vtedy si C. uvedomil, že náhradný rodič s družkou nie sú jeho rodičia, mama mu nahovorila, že sa o neho bude starať, doniesla mu čokolády a vtedy sa mu rozžiarili oči a jednoducho už s ním nebolo rady. Náhradný rodič upozornil, že to nie je dobrý nápad, že jeho mama tu bude dva dni a potom zase skončí vo väzení a tak sa aj stalo. Skúšali jeho správanie riešiť aj tak, že ho napríklad dali ku svokre na jeden deň, prípadne aj na dlhšie a aj tam im bolo povedané, že 5 minút aj posedí a potom jednoducho je to už s ním katastrofa. Posledný polrok, keď začal C. utekať z domu k staršej panej do Q., tak mu aj dovolili k nej chodiť, aby si ho brala na celý deň a aj tak neustále k nej utekal, aj keď mu dovolili, aby tam mohol byť. Celkovo už náhradný rodič nedokázal zvládať pomery doma. Zopakoval, že mal problémy aj s K., ale ten ho aspoň poslúcha, pritom K. vychovával spolu s C. rovnako. Obaja prišli k nim do rodiny, ale C. ani K. nebral ako svojho vlastného brata, hoci ich náhradný rodič spoločne vychovával. Keď začal utekať z domu, počul ho za rohom, keďže si už postupne musel náhradný rodič všimnúť jeho správanie, ako K. maloletý C. hovorí, že náhradného rodiča a jeho rodinu nenávidí, že u nich nechce ostať bývať a to už náhradný rodič nedokázal tolerovať. Vysvetľoval mu, že v detskom domove nebude mať takú voľnosť ako má u nich doma, ale C. to nebral do úvahy, on sám povedal, že on radšej bude v detskom domove ako v rodine náhradného rodiča. Preto náhradný rodič ako jediné riešenie videl v tom, že podá návrh na zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti.

8. Matka maloletého s nariadením ústavnej starostlivosti nad maloletým súhlasila.

9. Kolízny opatrovník na pojednávaní navrhol nariadiť nad maloletým ústavnú starostlivosť, ktorá by sa vykonávala v Centre pre deti a rodiny Hriňová, nakoľko náhradný rodič ďalej neprejavuje záujem vykonávať starostlivosť o maloletého C., v blízkom okolí maloletého nie je žiadna osoba, ktorá by prejavila záujem zabezpečovať maloletému starostlivosť.

10. Podľa § 47 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len „zákon o rodine“), náhradná osobná starostlivosť zaniká

- a) dosiahnutím plnoletosti dieťaťa,
- b) smrťou maloletého dieťaťa,
- c) smrťou osoby, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti,
- d) právoplatným rozhodnutím súdu o zániku dôvodu, pre ktorý bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti,
- e) právoplatným rozhodnutím súdu o zrušení náhradnej osobnej starostlivosti,
- f) rozvodom manželov, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti podľa § 46.

11. Podľa § 47 ods. 2 zákona o rodine, súd zruší náhradnú osobnú starostlivosť len z vážnych dôvodov, najmä ak osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, zanedbáva maloleté dieťa alebo porušuje svoje povinnosti; urobí tak vždy, ak o to táto osoba požiada.

12. Podľa § 54 ods. 1 zákona o rodine, náhradná osobná starostlivosť a pestúnska starostlivosť majú prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, a ak to nie je možné, do pestúnskej starostlivosti.

13. Podľa § 54 ods. 2 zákona o rodine, súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti a

- a) dieťa je osvojiteľné a nie je možné ho zveriť do starostlivosti budúcich osvojiteľov alebo do starostlivosti fyzickej osoby podľa osobitného predpisu,
- b) rodičia dieťaťa nežijú alebo im v starostlivosti o dieťa bráni závažná prekážka,
- c) uložené výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 3 neviedlo k náprave alebo
- d) rodičia dieťaťa sú pozbavení výkonu rodičovských práv.

14. Podľa § 54 ods. 3 zákona o rodine, ak súd nerozhodol podľa § 39 ods. 2 a 3 alebo podľa § 56, sú rodičia maloletého dieťaťa naďalej jeho zákonnými zástupcami a spravujú jeho majetok.

15. Podľa § 54 ods. 5 zákona o rodine, súd v rozhodnutí, ktorým nariaduje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o ústavnej starostlivosti a označení zariadenia súd vždy prihliadne na citové väzby maloletého dieťaťa k rodičom, súrodencom a iným blízkym osobám a zohľadní možnosti zariadenia na utvorenie podmienok na zachovanie rodinných a citových vzťahov dieťaťa, jeho rodičov a súrodencov.

16. Podľa § 55 ods. 1 až 3 zákona o rodine, súd sústavne sleduje spôsob výkonu ústavnej starostlivosti a najmenej dvakrát do roka hodnotí jej účinnosť, najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou a s príslušným zariadením, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené. Ak súd nariadil ústavnú starostlivosť z dôvodov, ktoré sú na strane rodičov, v rozhodnutí zároveň určí rodičom dieťaťa primeranú lehotu na úpravu ich rodinných a sociálnych pomerov tak, aby mohli osobne vykonávať starostlivosť o maloleté dieťa. Ak rodičia úpravu svojich rodinných a sociálnych pomerov v určenej lehote zabezpečia, súd ústavnú starostlivosť zruší. Ak rodičia úpravu svojich rodinných a sociálnych pomerov v určenej lehote nezabezpečia, súd začne aj bez návrhu konanie o zverení dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti alebo konanie o zverení dieťaťa do pestúnskej starostlivosti. Súd zruší ústavnú starostlivosť najmä vtedy, ak maloleté dieťa možno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti alebo ak zanikli dôvody, pre ktoré bola nariadená.

17. Vykonaným dokazovaním (viď správa č. I. 22-24, vyjadrenie náhradného rodiča na pojednávaní) mal súd preukázané, že náhradný rodič nezvláda starostlivosť o maloletého C., uvedenú skutočnosť si sám uvedomuje, preto požiadal o zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti. Súdu sa nepodarilo dohľadať inú vhodnú fyzickú osobu, ktorá by mohla vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa.

18. Ďalej súd zistil, že matka maloletého dieťaťa nedokáže poskytnúť maloletému dieťaťu potrebnú starostlivosť, nakoľko v čase rozhodovania súdu bola umiestnená v Ústave na výkon restu odňatia slobody Nitra – chrenová a v Ústave na výkon trestu odňatia slobody bude matka umiestnená až do 28.02.2025. V konaní nebola dohľadaná žiadna ďalšia fyzická osoba, ktorá by takúto starostlivosť maloletému dokázala a chcela poskytovať a v Centre pre deti rodiny Hriňová bude maloletému poskytovaná adekvátna a celodenná starostlivosť, ktorú maloletý potrebuje. Súd na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletým dieťaťom je v jeho najlepšom záujme. Preto v súlade s § 47 ods. 1 písm. e) zákona o rodine v spojení s § 47 ods. 2 zákona o rodine, veta za bodkočiarkou zrušil rozsudok Okresného súdu Lučenec č. k. 21P/87/2016-23 zo dňa 16.11.2016, právoplatný a vykonateľný dňa 14.12.2016, ktorým bol maloletý C. E., narodený XX.XX.XXXX zverený do náhradnej osobnej starostlivosti J. K., narodeného XX.XX.XXXX, počnúc dňom právoplatnosti tohto rozsudku a v súlade s § 54 ods. 2 písm. b) zákona o rodine nad maloletým dieťaťom nariadil ústavnú starostlivosť.

19. Podľa § 62 ods. 1 až 5 zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

20. Podľa § 75 ods. 1 zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

21. Podľa § 76 ods. 1 zákona o rodine, výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

22. Podľa § 77 ods. 1 zákona o rodine, právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

23. Podľa § 78 ods. 1 až 3 zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh. Ak dôjde k zrušeniu alebo zníženiu výživného pre maloleté dieťa za uplynulý čas, spotrebované výživné sa nevracia. Pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

24. Podľa § 81 ods. 1 a 2 zákona o rodine, ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné. Súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného zariadeniu, má toto zariadenie právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa, vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet maloletého dieťaťa.

25. Súd v súlade s § 62 v spojení s § 81 ods. 1 a 2 zákona o rodine uložil matke maloletého dieťaťa povinnosť prispievať na výživu maloletého C. minimálnym mesačným výživným vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepĺnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona, vždy mesačne do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred na účet Centra pre deti a rodiny Hriňová, počnúc dňom právoplatnosti tohto rozsudku.

26. O náhrade trov konania súd rozhodol v súlade s ustanovením § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov konania nemá nárok na náhradu trov konania.

#### **Poučenie:**

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Žiline, cestou Okresného súdu Lučenec, T. L. XX, XXX XX B..

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 62 ods. 1, 2 Civilného mimosporového poriadku, je odvolanie možné odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Podľa § 63 Civilného mimosporového poriadku, v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Podľa § 64 Civilného mimosporového poriadku, zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná.

Podľa § 65 Civilného mimosporového poriadku, odvolací súd nie je viazaný rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu.

Podľa § 66 Civilného mimosporového poriadku, odvolací súd nie je odvolacími dôvodmi viazaný.

Podľa § 67 Civilného mimosporového poriadku, na vady konania pred súdom prvej inštancie prihliada odvolací súd, len ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.